

TSJEKKISK NORSK

FORUM

2001

Č. 41, červen 2001

Nr. 41, juni 2001

Na výroční schůzi bylo výboru Česko-norského fóra uloženo, aby se zajistila debata o novém způsobu organizace a náplni práce fóra.

Jako nově zvolená předsedkyně jsem samozřejmě přemýšlela o tom, co bychom mohli udělat, aby členové byli co nejvíce spokojeni s výběrem a náplní jednotlivých akcí a tím i více motivováni k dobrovolné práci pro spolek a aktivně vůbec i s přihlédnutím k budoucnosti spolku. Jistě chápete, že toto není jen úkol pro mne samotnou nebo pro výbor. Je třeba, aby i vy ostatní jste přišli s návrhy a nápady ke kterým pak výbor může zaujmout stanovisko v rámci rozpočtu a také s ohledem na různorodost vašich zájmů.

I když se činnost spolku postupně měnila v taktu s vývojem společnosti a změnám v ČR, pilířem zůstává zprostředkování kontaktu mezi členy, českými návštěvníky Norska a podpůrné akce.

Kontakt mezi členy spolku zajišťují naše tradiční akce jako pouť ve Storsandu, Mikulášská a setkání důchodců. O zprostředkování kontaktu mezi členy se také ve velké míře zasluhuje velvyslanectví ČR např. pořádáním různých kulturních akcí, kterých se můžeme zúčastnit. Podle pana velvyslance Petra Kypra nám česká ambasáda i nadále vyjde vstříc zejména poskytnutím možnosti scházet se několikrát do roka v jejich klubovně. Jakou náplň těmto setkáním dáme, záleží na nás. Nabídka promítání českých filmů pro malé i velké, přednášky o internetu a příjmu ČTV zůstává otevřena.

V posledních dvou letech se i podpora výuku češtiny stala důležitou akcí spolku. V dubnu letošního roku jsme obdrželi finanční příspěvek od MZV ČR ve výši NOK 10.029,-. Tento příspěvek spolu s podporou spolku a přijatelného podílu rodičů zajistí výuku češtiny v druhém pololetí tohoto školního roku. Noví žáci jsou vítáni. Pro podrobnější informace se obraťte na kteréhokoliv člena výboru.

Závěrem několik slov k rozpočtu. Kreativité se meze nekladou, ale bohužel rozpočet nám je klade. Proto nebudeme-li počítat s finanční podporou od Oslo kommune, budou naše výnosy v podstatě omezeny na příjmy z členských příspěvků. Z toho vyplývá, že buďto musíme vydělat více na našich akcích nebo snížit výdaje – nejraději obojí – tak abychom příliš neodčerpávali z našetřeného kapitálu (viz zápis z výroční schůze).

Zatím se nám podařilo snížit výdaje na Věstník tím, že výroba a distribuce byla převzata členy výboru za režijní náklady. Pan Babčický dělá redakci jako dříve – zdarma. Ještě více by pomohlo, kdybychom mohli posílat Věstník a jinou poštu elektronicky těm, kteří mají možnost ji tímto způsobem přijímat.

Neváhejte tedy a sdělte nám vaše elektronické adresy a vůbec vše co máte na srdci ohledně fóra, včetně návrhů a přání o budoucí činnosti spolku.

Přeji vám všem hezké léto
Marie Hyll
předsedkyně

Nový výbor, nová hlavička – aneb. proč jsem odstranil Václava Havla ...

Peripetie dějin posledních deseti let pozměnily životy většiny z nás.

Bezprostřednost grafického profilu Občanského fóra zrodila *tenkrát* i náš výraz: Občanské Fórum: Fórum Norge-Tjekkoslovakia (... do you remember ...?) Plus tvář muže, který se stal symbolem tužeb milionů obyvatel různých sovětských držav, obzvláště té nejzápadnější.

Doba vlády pana Václava však končí, buďme vděční demokratickým zákonům i za to. O tom, zda Václav Havel je (a dnes spíše už jen byl) dobrým či špatným prezidentem, budou popsány stohy papíru, nicméně nebude možné mu upřít jedno z předních kladných míst v českých dějinách.

Doba vlády Václava Havla pomalu končí – a my rizikujeme, že na příštích známkách se objeví – pokud ne něco ještě horšího – Václav druhý, zvaný Klaus. Člověk to nadmíru inteligentní, pracovitý, houževnatý – ale co naplat, přece jenom Klaus.

Tož: slyšte hlas Lidu, slyšte hlas *Silent Majority of the Czech Republic*:

Otázka: Jaký je rozdíl mezi Pánem Bohem a Václavem Klausem?

Odpověď: Pán Bůh si o sobě nemyslí, že je Klaus.

Klaus přijede na oficiální návštěvu do Vatikánu. Setká se s papežem, takže může využít vzácné příležitosti se jej zeptat: «Svatý Otče, ja dočnes nechápu, jaký je rozdíl mezi zjevením a zázrakem. Vy jste asi ten pravý, který by mi to mohl objasnit.» Načež papež dí: «To máte jednoduché: Když o půlnoci potkáte na Karlově mostě T. G. Masaryka – to je zjevení. A že vás nekopne do prdele – to je zázrak.»

Sedí dědeček v «parku» u Muzea (nahore nad Václavákem) a pojídá trávu. Jde kolem Václav Havel a diví se. «No to víte, pane prezidente,» dí dědeček, «doba je zlá, důchod nestačí, takže se musím krmit trávou.» Prezident se zastydí, vytáhne z peněženky dvě stovky a pravi: «Prosím vás, nechte toho, tady máte nějaké peníze a běžte se najíst do restaurace.»

Zanedlouho kráčí stejnou cestičkou Václav Klaus. Vidí dědečka a diví se téměř stejně jako Václav Havel. Poté, co si vyslechne dědečkův monolog vytáhne peněženku a pravi: «Tady máte šest korun, kupte si jízdenku na tramvaj a jedte do Šárky. Tam je tráva mnohem zdravější.»

Zbývá již jen dodat, že článek nevyjadřuje názor Česko-norského fóra, nýbrž pouze níže podepsané osoby!

Slunečné a teplé léto přeje všem laskavým čtenářům

Radek Doupovec

Informace z velvyslanectví

– jsou tentokrát především o zákonných úpravách a předpisech. Nejdříve nám však dovolte, abychom Vám poděkovali za Váš zájem, milou spolupráci a praktickou pomoc při našich akcích v prvním pololetí. Přejeme Vám krásné léto a těšíme se na další setkání.

Následující stručné informace snad odpoví na některé Vaše dotazy:

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky

V červnu příštího roku se v České republice uskuteční volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Zákonem č. 204/2000 Sb. bylo rozhodnuto o tom, že se voleb mohou zúčastnit i čeští státní občané (tedy držitelé platného cestovního pasu ČR) žijící nebo pobývající v zahraničí. Volby v zahraničí budou probíhat v budově velvyslanectví.

Po vyhlášení voleb Vám v dalších číslech věstníku, případně samostatně zaslaným dopisem, poskytneme veškeré informace a pokyny.

Koupe bytu, domu apod. v ČR

I nadále platí omezení při nabývání nemovitostí v České republice. Český zákon používá termín «cizozemec», tj. osoba, která nemá pobyt nebo sídlo na území ČR. Cizozemci mohou nabývat nemovitosti pouze v omezených případech, které jsou stanoveny v § 17 devizového zákona č. 219/1995 Sb.. Tato regulace se však netýká českých státních občanů – ti mají stanoven nadstandardní režim: český občan bez ohledu na pobyt může nabývat tuzemské nemovitosti volně.

Ministerstvo financí ČR se dále zabývá otázkou liberalizace trhu nemovitostmi, dojde tedy ke změnám, o kterých Vás budeme informovat.

Celní předpisy

Základním právním předpisem v celní oblasti je celní zákon (č. 13/1993 Sb.) ve znění zákona č. 113/1997 Sb. Prováděcí předpisy pak obsahují vyhláška Ministerstva financí ČR č. 135/1998 Sb. a především vyhláška MF č. 136/1998 Sb. (+ novela 125/1999 Sb.) o osvobození zboží od dovozního cla. Jde zde především o dovoz předmětů osobního, tedy neobchodního, charakteru, které si osoba přiváží např. při stěhování zpět do ČR (tedy při změně «obvyklého místa pobytu»). Za osobní majetek se považuje i auto, u kterého je třeba doložit, že bylo v zahraničí používáno nejméně 6 měsíců.

Převoz bankovek a mincí v cestovním styku

podléhá oznamovací povinnosti, jestliže převážená částka v české a cizí měně přesahuje 200.000 Kč. V takovém případě je třeba odevzdat vyplněný tiskopis (vydá celní úřad). V této souvislosti upozorňujeme na skutečnost, že podle norských zákonů podléhá celnímu přihlášení částka v norské nebo cizí měně převyšující 25.000 NOK.

Nový matriční zákon

Dnem 1. července 2001 vstupuje v platnost nový matriční zákon č. 301/2000 Sb., který také obsahuje ustanovení o právech a povinnostech občanů při používání jmen a příjmení.

Jméno (tj. «křestní» jméno): nově narozené osoby mohou mít v matrice zapsána dvě jména. Osoba, která má v matričním dokladu (rodném či křestním listu) uvedeno jen jedno jméno, může před matričním úřadem prohlásit, že bude používat jména dvě (u nezletilých osob učiní prohlášení rodiče apod.). Takové prohlášení lze učinit jen jednou a nelze je vzít zpět. Osoby narozené před 31.12.1949 mívaly v matrice dvě či více jmen – nyní se mohou k jednomu z nich podle vlastního výběru vrátit a používat dvě – opět učiní prohlášení před matrikou.

Příjmení žen se tvoří v souladu s pravidly české mluvnice, tedy s koncovkou -ová/á, případně v některých dalších podobách jako je např. «Janů, Krejčí». Příjmení bez této koncovky je povoleno jen ve velmi omezených případech podle mezinárodních smluv, z nichž se norskou-českého prostředí v podstatě žádná netýká. Občan může za předpokladu, že splní podmínky stanovené zákonem, používat dvě příjmení, může si změnit příjmení i jméno – vše stanoví paragrafy tohoto zákona. Novinkou je, že ČR bude uznávat pravomocná rozhodnutí cizího státu ve věci změny příjmení občana, ke které došlo za trvání manželství s cizincem v době, kdy občan měl v cizině trvalý pobyt (neměl-li trvalý pobyt, musí změnu schválit české úřady).

Další informace a podrobnosti získáte buď dotazem na velvyslanectví, nebo v ČR u příslušných institucí; uživatelům internetu můžeme doporučit stránky ministerstev ČR, např.:

www.mzvcr.cz Ministerstvo zahraničních věcí
www.mfcr.cz Ministerstvo financí (mj. devizové předpisy)
www.mvcr.cz Ministerstvo vnitra (kam spadá též policie, a tedy i zákon o pobytu cizinců na území ČR)

Vládní program podpory krajanů v oblasti vzdělávání
Program, který připravují ministerstvo zahraničních věcí a ministerstvo školství ČR, zahrnuje:

1. jedno a dvousemestrální studijní pobyty na veřejných vysokých školách v ČR,
2. čtyřtýdenní jazykový kurz českého jazyka v ČR,
3. vysílání českých učitelů ke krajským komunitám (především tam, kde je vlastní systém školního vyučování v češtině) – každoročně 12 učitelů.

Finanční náklady hradí vláda ČR. Základním kritériem při výběru uchazečů je vždy prospěch širší krajské komunity.

Zájemci o stipendia na první program zasílají přihlášky našim prostřednictvím následně: pro studium v zimním semestru do 15. dubna běžného roku; pro studium v letním semestru do 15. září běžného roku. Jedná se o 15 míst ročně v řádném i postgraduálním studiu, přednostně v oborech, které souvisí s podporou českého jazyka a kultury (např. učitelství českého jazyka, historie, etnologie, teologie aj.).

O kurzu češtiny v bodě 2 informujeme pravidelně. Další podrobnosti dostanete samozřejmě na velvyslanectví.

Branná povinnost občanů ČR

vzniká dnem, kdy dosáhnou věku 18 let a zaniká dosažením věku 60 let (viz zákon č. 218/1999 Sb. ve znění zákona č. 238/2000 Sb.).

Branná povinnost se vztahuje i na občany, kteří se dlouhodobě zdržují v zahraničí. Jde však o povinnost ohlásit mj. dlouhodobý pobyt v zahraničí (§ 51 odst. 3 branného zákona). Občan ČR, který se dlouhodobě zdržuje v zahraničí, se k odvodu nemusí vracet do ČR - učiní tak až po svém návratu do ČR. Takový občan není ani do základní nebo náhradní služby povolován.

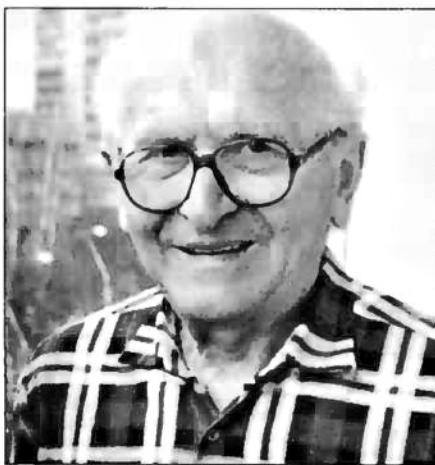
Občanům, kteří z vlastní viny do 31. 12. roku, v němž dovršili 35 let, nenastoupili v ČR vojenskou službu, lze její vykonání prominout (na prominutí ovšem není právní nárok).

Občan, který má více státních občanství, může vykonat vojenskou službu v jiném z těchto států. Je však povinen o tom předložit doklady příslušné vojenské správě ČR (totéž platí, pokud byl v jiném státě, jehož má občanství, zproštěn branné povinnosti).

Vzpomínka na prof. J. Michla

Dne 5. 4. 2001 zemřel v Brně ve věku osmdesáti tří let Josef Michl, významný překladatel, zprostředkovatel a propagátor česko-norských kulturních kontaktů.

Prof. PhDr. Josef Michl, CSc. působil řadu let na filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně, v letech 1969–71 byl lektorem češtiny v Uppsale a ve Stockholmu, v letech 1986–88 na univerzitě v Oslo. Jeho tvůrčí záběr byl ale mnohem širší. Patřil k zakládajícím členům *International Association for Scandinavian Studies*, byl členem redakční rady časopisu *Scandinavica*, která vychází v Norwichi University of East Anglia, pravidelně spolupracoval s kulturní redakcí Českého rozhlasu v Brně, abychom připomenuli alespoň některé oblasti jeho působení. Právě rozhlasová činnost byla jeho srdci velmi blízká, z několikadílného pořadu o nositelích Nobelovy ceny za literaturu vznikla i jeho poslední knížka *Laureatus Laureata*, která podává zajímavé a dilem dosud neznámé informace o českých kandidátech na toto ocenění – od Josefa Sv. Machara, Jaroslava Vrchlického, přes horkého favorita let 1937/8 Karla Čapka až k Jaroslavu Seifertovi, který v roce

1984 cenu opravdu získal. Prof. Michl se na začátku 80. let vracel do Švédska, kde m.j. spolupracoval s básníkem Östenem Sjöstrandem na překladu Seifertových básní do švédštiny. V knize popisuje všechny peripetie, které předcházely udělení ve Švédské akademii věd a přiznává, jak obtížné bylo zachovat mlčení, třeba vůči vlastní manželce, ale i vůči tehdy již vážně nemocnému básníkovi.

Je známo, že celoživotní zájem prof. Michla patřil Bjørnstjerne Bjørnsonovi, ale zdaleka nejen jemu. Z norských klasiků stojí na seznamu jeho překladů Tarjei Vesaas a Johan Bojer, ze současných Per Bronken a Hans Børli. Byl velmi zaujat dílem a osobností Finna

Alnæse, se kterým ho pojilo osobní přátelství, román *Kolos* vyšel v Michlově překladu v roce 1982.

Josef Michl vydal také výbor z poezie Edith Södergranové, nejvýraznější osobnosti finsko-švédské moderny, překládala Bellmanna a řadu dalších švédských a norských básníků. Na vrcholu sil, ale pořád ještě v ledové atmosféře komunistického režimu, se mu podařilo prosadit vydání dvou titulů, zajímavých pro širokou kulturní veřejnost: *Šedm životů*, výběr skandinávských novel a *Severské léto*, výbor skandinávské poezie. Oba překlady vyšly v nakladatelství Práce v roce 1987.

Prof. Michl založil a vedl oddělení nordistiky na katedře germanistiky v Brně. První studenti oboru norština zahájili v roce 1970, a od té doby se jich vystřídala řada ze všech koutů republiky, dříve tradičně i ze Slovenska. V práci pokračoval i po odchodu do důchodu v roce 1986.

Za celoživotní dílo stavitele mostů mezi českou a norskou kulturou mu byla udělena Zlatá medaile sv. Olafa. Čeští, norští i švédští žáci provázejí prof. Michla vděčnou vzpomínkou.

PhDr. Miluše Juříčková
Oslo, v květnu 2001

Vystoupení pěveckého sboru Rolnička

31. května vystoupil pod patronací Česko-norského fóra v kostele v Nordberg / Oslo, dětský pěvecký sbor Rolnička z Prahy za uměleckého vedení Karla Virglera. Toto vystoupení bylo jedno z mnoha na jejich 16-denním skandinávském turné. Před tímto koncertem měl soubor vystoupení v katedrále Nidaros v Trondheimu.

Soubor zahájil úvodní písní a poté přivítala publikum předsedkyně Marie Hyll. Uvítací řeč pro Rolničku přednesla Eva Judl.

Návštěvníci pak sledovali velice krásné vystoupení. Skvěle ladící a sehrané hlasy, přesné nástupy, časté střídání doprovodných nástrojů, repertoár od kostelních a klasických písní až k lidovým, radost se kterou děti zpívaly, nehledě k prvotřídnímu vedení sboru, to vše poskytlo posluchačům neobyčejný kulturní zážitek. Na výzvu Karla Virglera se nakonec ke zpěvu lidových písní připojilo i české publikum.

Jediným stínem na této ojedinělé kulturní akci byla malá návštěvnost českých krajanů. Ale publikum, ať už české nebo norské, reagovalo na koncert s velikým nadšením.

Po koncertě jsme se všichni sešli k malému pohoštění ve společenském sále kostela. Rolnička poděkovala fóru za pomoc při aranžování koncertu a předala výboru dárky – knihu o Praze, suvenýry z keramiky a *puzzle* pro děti ze školy češtiny.

Výbor ČNF děkuje Evě Judlové, která celou akci organizovala a také se osobně ujala role průvodkyně a hostesky jak v Oslo tak ve Storsandu, kde účastníci souboru byli ubytováni.

Děkujeme také sponzorům OK Tours Norge AS Judl & Juhaňák a nadaci Solgløtt.

Za výbor Česko-norského fóra
Marie Hyll a Eva Pettersen

Pomozme dětem!

Když jsem v roce 1989 dostala darem Pristavkinovu knihu «Na hrudi obra obláček zlatý», sdělil mi dárcce, že při čtení knihy brečel. Totéž se stalo i mně a předpokládám, že i většině lidí kteří ji četli.

Knihy popisuje tragický osud bezprizorných dvojčat, která jsou koncem války odsunuta s jinými dětmi z hladovějící Moskvy na Kavkaz. Tam by se dětem dařilo mnohem lépe, kdyby tam nežili tak zvaní čerti – Čečenci. Líčení toho, jak byli Čečenci krutě vyhlazováni a pak se za to mstili, což samozřejmě odnášeli většinou ti nevinní, je otřesné. A závěrečná vzájemná pomoc dvou chlapců – ruského a čečenského je sice symbolická, ale bohužel ojedinělá. Díky této knize jsem asi byla zaujata válkou v Čečensku víc, než těmi ostatními.

Nejvíce mě děsí, co se asi děje v poválečných zemích, kterými už se neza-

bývají sdělovací prostředky. Je jasné, že to musí být strašné, a naše představivost na to nestačí. Naštěstí se nynější situací v Čečensku zabývají alespoň české noviny.

Proč? Česká republika se stala téměř hlavním aktérem humanitární pomoci v Grozném. Původně tam začala pracovat za své prostředky česká organizace «Člověk v tísni», a protože dokázala zvládnout všechny překážky a dostat se s pomocí až k cíli, má teď kontrakt s Organizací spojených národů a zásobuje potravinami tři čtvrtiny Grozného.

Novinářka Petra Procházková, vyznamenaná prezidentem Havlem «Za zásluhy o českou republiku», známá především svým zpravodajstvím z válečných konfliktů na Dálném východě, zanechala své práce a založila v Grozném s organizací «Česká katolická charita» a «Člověk v tísni» dětské cen-

trum pro válečné sirotky, kde je zatím asi 50 dětí. Začala útlukem, kam se děti chodily najíst, a pátrala po lidech, žijících ve sklepech, aby jim se svými spolupracovníky mohla dopravit to nejn nutnější. Ve dne v noci ji hlídal bodygard. Dnes je dětské centrum jediné místo v Grozném, kde je slyšet dětský smích. Ale pomoc potřebují i další bezprizorné děti. Z iniciativy bývalé novinářky byla uspořádána výstava fotografií dětí před troskami jejich někdejších domovů. Jsou to děti, které zažily jak jejich rodiče, sourozenci a příbuzní přišli o život. Jejich výpovědi jsou otřesné.

Petra Procházková je v současné době v České republice, snaží se sehnat dokumenty nutné pro návrat a sbírá peníze pro provoz dětského centra. Chce, aby v Grozném fungovalo víc dětských útulků, a aby v nich počet dětí stoupl na dvě stě padesát.

Ve městě nejde proud a plyn, není voda, a hodně lidí hladoví. Je tam neustálý neklid, střílí se a všude jsou miny. Ani jeden dům neunikl zkáze. Město je ve dne kontrolováno Rusy, v noci Čečenci. Žije v něm přes sto tisíc lidí a za hranicemi čeká dalších dvě stě tisíc, kteří se chtějí vrátit domů. V uprchlických táborech řadí žloutenka, tuberkulóza a jiné nemoci.

Humanitární organizace spotřebují jak známo hodně peněz pro sebe, takže se často nedostanou tam, kam by měly – k těm nejpotřebnějším.

Dalším pracovníkem zajišťujícím humanitární pomoc v Čečensku a Ingušsku je Štěpán Kavan, který 21. 4. zahájil v ČR výstavu fotografií z Čečenska. Stará se také o chod dětského centra v Grozném a o zásobování čtyř uprchlických táborů v Ingušsku. Jako pracovník České katolické charity se také snaží otevřít tři až čtyři nová dětská centra.

Český novinář Jaroslav Štětina získal prestižní cenu Johns Hopkins University ve Washingtonu za film «Odvrácená část světa», který byl vybrán z 230 příspěvků z 38 zemí.

Zdá se, že svět se skutečně odvrátil od lidí, kteří trpí poválečnou situací v Čečensku. Prosíme vás, pomozte, třeba jedinou norskou korunou nebo nápadem, co by se mohlo pro nešťastný ná-

Pomozme dětem!

Pomozme dětem!

rod udělat. V této situaci může i koruna znamenat hodně.

Také náš spolek by rád pomohl obětem kruté války v Čečensku, a to zejména dětem, které jsou těmi nejvinnějšími a nejbezmocnějšími oběťmi všech válek.

Prosíme proto členy spolku, a všechny ty, kteří mají soucit s ostatními, aby do tří měsíců posílali své příspěvky na konto TNF – 6241.06.04650 s poznámkou Čečensko. Další sbírka bude provedena na Staročeské pouti ve Storsandu.

Předem děkujeme!

Za výbor spolku *Eva Pettersen*

Pomozme dětem!

Škola češtiny – na závěr školního roku

Už jsou tu zase skoro prázdniny, a my máme za sebou první rok Školy češtiny. Scházeli jsme se pravidelně, my rodiče i naše děti, a nejenže jsme se měli moc přima, ale hodně jsme se naučili. Mohu-li hovořit za sebe, musím říct, že tak pestrou výuku, trpělivé hledání cest a cestiček, osobní příklad a pozitivní přístup jsem nikdy dříve ve spojení se školní výukou neviděla. A tak za nás všechny – velké i malé – chci Lence poděkovat za uběhlý rok, za všechnu ochotu a práci, kterou nám věnovala. Snad ale nejdůležitější je ale pootevření dveří – dětem k jazyku jejich rodičů, a rodičům k systematickému přístupu, nápadům a porozumění pro pedagogický systém, který má ve dvojjazyčném prostředí své zvláštní rysy a požadavky. Lenko, odvedla jsi obrovský kus práce, a my Ti alespoň takhle chceme vyjádřit náš dík.

Nebudu nijak zastírat, že cesta školy češtiny je mnohdy spleť: našim finančním sponzorům, Norsko-Českému fóru a Ministertsvu zahraničních věcí ČR patří dík za nezbytnou finanční podporu. Našim mentálním sponzorům, Velvyslanectví ČR v Oslo, a minulému a současnému výboru TNF, a speciálně Libuši J. a Geirovi B., za nápady, operativní řešení a stohy žádostí. Korsvoll skole a rodině Ridzoňových za poskytnutí učebních prostor. Našim dětem za vytrvalé docházení a ochotu se podřídit náročné práci navíc. Rodičům za věnovaný čas. Štefanovi R. za ochotné přispívání k řešení logistických problémů. A všem vám, kdo jste nám drželi a držíte palec, za podporu. Všichni jsme táhli za jeden provaz a dílo se vydařilo.

Prvňáci, o kterých mám informace z první ruky, dostanou svoje – druhé v životě – vysvědčení. Přečetli celý slabikář, Moji první čítanku a dva sešity prvouky. Nevím, jestli jste si někdy všimli, jak jsou ty knihy vlastně tlusté, a kolik je v nich písmenek. Když se přidají rebusy, hádanky, doplňovačky, skládačky, křížovky, písničky, básničky a diktáty které Lenka vyčarovala, je toho na ani ne 40 lekcí neuvěřitelně. A tak teď, když se s námi děti baví, dokáží správně pojmenovat spoustu věcí. Tyhle věci doted' mnohdy neznaly – v útlém věku bystře odhalily, že rodiče jakžtakž norský umí, a tak to dosud bylo jako v té Werichově pohádce o Honzovi Nebojsovi: nebyla zvláštní potřeba mluvit – tedy česky. Ale čeština se přestěhovala z kuchyně do školy, získala status, a tak máme dobrý základ, na kterém nám bude budovat dál.

A tak nezbývá, než neusnout na vavřínech, a pokusit se budovat dál. Nepodléhat smutku nad plánovaným Lenčiným odjezdem, ale pokusit se navázat tam, kde nám podávají ruku. K tomu potřebujeme naše sponzory, ochotné pedagogy - máte-li tip, prosím ozvěte se – a hlavně děti. Malé i velké, holky a kluky, tlusté i tenké, na kole i kooběžce, s hudebním sluchem i nesluchem, s pastelkami, tužkami, papírem a někým, kdo je na hodiny pomůže připravit, a dopravit. Na zběhlosti v jazyce pro nás rodiče rodném zas až tolik nezáleží. Budeme se těšit v září!

Veselé prázdniny a hodně češtiny přeje
Alena Bartoňová
zdenebar@online.no

TRI-MEX

TRI-MEX is a young Anglo Norwegian company which provides services to enhance security of goods during transportation. The background for this inquiry is that we wish to extend our activities into the Czech Republic. In order to facilitate this, we are looking for Czech speaking operators in our control center at Rud, Bærum. What I have in mind is to get in contact with persons with Czech as their first language and good spoken English who would be interested in working part time on a shift basis with us. Interested persons please contact

Terje Steinsvik

TRI-MEX AS, Rudssletta 97, PO Box 167, N-1351 Rud, Norway
Telephone: (+47) 67 17 67 00, Facsimile: (+47) 67 17 67 01

Jazykový koutek

Též naši noví krajané z dálných končin světa mají zřejmě potíže s jazykovými záležitostmi o čemž svědčí následovně:

ET STED MELLOM KEBABSVORSKEN OG TILBUDSTORSKEN
FINNER DU BUTIKKNORSKEN, DER DET REKLAMERES MED
RASENDE BILLIG OPPRØRSSALG OG LAMME TESTIKLER.

Du har kanskje hørt om ham, som holdt stengt mellom god jul og godt nytt år? Om forretningen som selger rimelig dasspapir og jævlige billige bananer? Om «fråtesåkene» til kun 39,- kr som viste seg å være et par uskyldige frottésokker? Om frittgående egg, kalv lever og risottoris med åst?

Det norske språket blomstrer. Litt engelsk herfra, litt urdu derfra, litt fancy italiensk her og litt muntlig schwung der. Sjargongen trives utmerket i Oslo.

På Youngstorvet snublet man allerede for et år siden over den opsiktsvekkende nyheten om at Jens får barn. Alle trodde da, at statsministeren ventet familieforøkelse, men så var det bare «Jeans for barn».

I en høyst ordinær pølsekiosk solgte de både fish and ships.

Delhi Tandoori Restaurant i Maridalsveien har både lamme retter og in-diskedrinker på menyen, mens andre steder frister med blokkoli og hallitr. Ikke alltid helt korrekt, hva ingrediensene angår, men noen sjanser må man ta her i livet.

En forretning på Adamstuen har i lengre tid slått ned på nasking: «Ved tyveri blir politi anmeldt». Betryggende. Et annet sted var det tilbud på bringebærsylteklær.

På Grünerløkka hørte vi opprømt snakk om vårkåte letter (vårkott-eletter?), men da vi omsider fant frem til stedet, var eieren ikke der; men heldigvis sto det på en lapp på døren: «Kommer plutselig tilbake».

Olga Portheim

Česká diakritika:

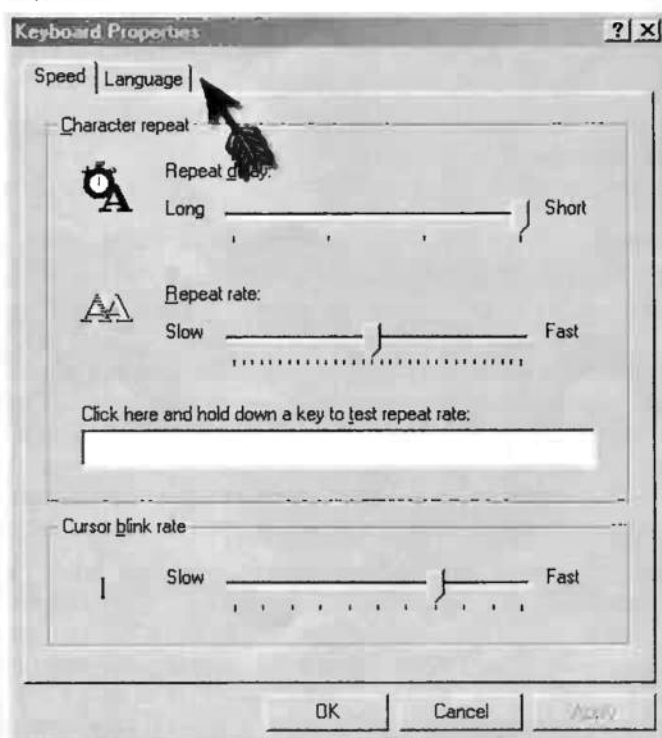
Stále více lidí má možnost používat PC, nejčastěji ovšem konfigurované pro používání norštiny, případně angličtiny. Naštěstí vývoj pokročil tak daleko, že většina těchto přístrojů je dnes už schopna psát i česky, jen je třeba je k tomu přimět. Pokuším se podat stručný návod jak na to, protože firmy dodávající PC tuto službu běžně neposkytují. Mám na mysli norské firmy, při zakoupení PC v Česku máte vystaráno – ovšem zase až na norštinu ...

Předpokladem je, že máte standardní PC, na kterém je instalovaný jeden z dnes běžných operačních systémů od firmy Microsoft, tedy nejspíše Windows 98 (nesejde na tom jestli původní nebo pozdější tzv. Second Edition) nebo Windows ME¹. Postup je následující²:

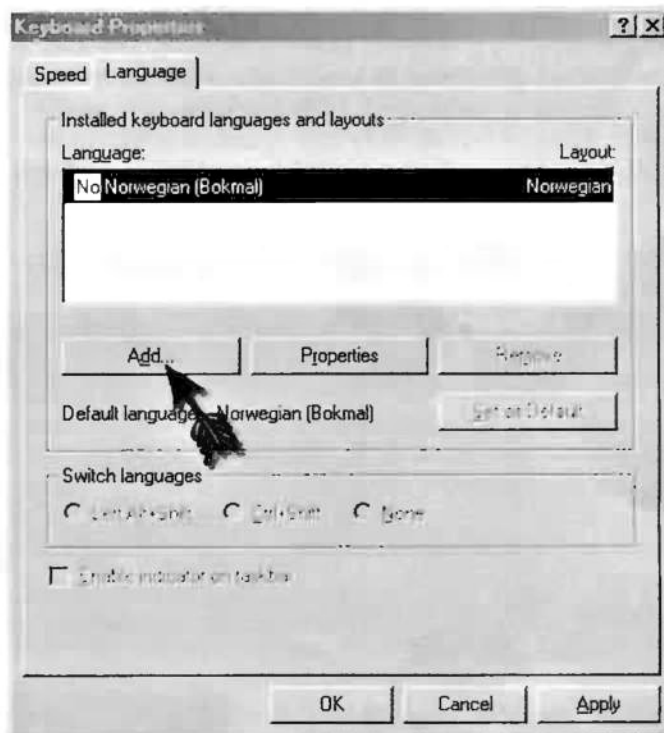
1. Stiskněte *Start* a zvolte *Settings/Control Panel*, dostanete toto okno

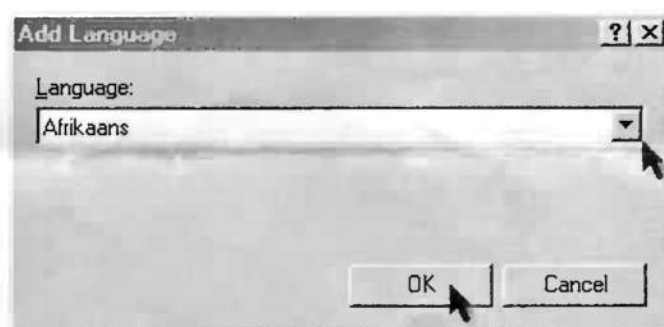
2. Poklepejte na ikonu klávesnice (v obrázku zakroužkovaná), objeví se

3. Klepněte na záložku *Language*, otevře se vám

4. Klepněte na *Add* a dostanete

5. Najděte v seznamu češtinu³ a zmáčkněte OK, tím se vrátíte k předchozímu oknu a tentokrát v něm také zmáčkněte OK.
6. Na liště vpravo dole na displeji se objeví *No*, které znamená že momentálně máte klávesnici v režimu norštiny, ale to je možné změnit.
7. Současným stisknutím (levé) klávesnice ALT a SHIFT se *No* změní na *Cs* označující že klávesnice je v režimu češtiny⁴.

Od tohoto okamžiku fungují klávesy tak jako na českém psacím stroji, t.j. Z a Y jsou vzájemně zaměněné a písmena s diakritikou jsou tam, kde jsou na norské klávesnici číslovky. Buď si polohu českých písmen označíte tužkou, nebo klávesnici vyměňte (dočasně) za českou, kterou lze za nějakých 100 norských korun v Česku koupit (pozor existují asi tři různé druhy připojovacích kontaktů, nejjednodušší je obkreslit si ten co máte na vaší klávesnici!).

Popsaný způsob⁵ zpravidla funguje i když se může stát třeba to, že místo některých českých písmen s diakritikou se objeví jiné znaky (např. čtvereček) – pak je třeba zvolit správný font v programu který používáte (např. Word nebo NotePad) nebo vůbec české fonty doinstalovat přes stejnojmennou ikonu v *Control Panel*.

Pro běžnou potřebu tahle úprava zcela postačuje. Dá se ovšem udělat i více, např. mít PC k tomu, aby kontrolovalo psaný text pokud jde o překlepy či gramatické chyby, provádět automatické dělení slov na konci řádku, vyhledat synonyma ke zvoleným výrazům apod. Zcela jiná kapitola je otázka tisknutí textu v češtině. Tady jsme zpravidla odkázáni na ovládací programy dodávané s tiskárnou, které to buď umí nebo ne (nebo jen trochu).

Karel Babčický

¹ Na starších systémech jako NT, Windows 95 nebo 3.11 je to o něco složitější; pokud máte DOS, Linux nebo dokonce Macintosh namísto PC, je všechno jinak.

² V popisu používám anglické termíny, aby vyobrazení odpovídala textu. Převod do norštiny je triviální.

³ Pokud v seznamu češtinu nenajdete, je ji třeba doinstalovat přes Start/Settings/Control Panel. Zvolte v Add/Remove Programs záložku Windows Setup, v ní je položka Multilanguage Support, ve které zvolíte Central European a zmáčknete OK kolikrát je třeba. Pak můžete pokračovat s bodem 4.

⁴ Opětovným stisknutím ALT a SHIFT se ovšem vrátíte do norštiny. Tímto způsobem můžete používat oba jazyky v jednom dokumentu.

⁵ Všimněte si, že podobným způsobem lze také přejít od bokmálu k nynorsk, jenže proč?

Perfektní židovská anekdota podle Bohumila Hrabala

Následující anekdotu vyprávěl Bohumil Hrabal U zlatého tygra v roce 93:

Správná židovská anekdota má mít několik různých point. Jako například když Roubíček, Karpeles a Kohn hrají licitovaný mariáš, Roubíček licituje betla, vtom ho treffi šlak a skácí se mrtev pod stůl. Dále máme čtyři pokračování:

1/ Karpeles začne tančit, smát se, děkovat bohu. Co šlíš? ptá se Kohn. Raduju se z toho ohromného štěstí, seděl jsem vedle něj, málo scházelo a mohl ten šlak trefit mne.

2/ Karpeles se sklání nad mrtvým Roubíčkem, nadzvedává ruku svírající karty a zkoumá je. Co blbneš? ptá se Kohn. Tohle nechápu, jak chtěl Roubíček s takovejma kartama hrát betla.

3/ Nastane problém, kdo to oznámí Sáře Roubíčkové. Kohn, který ji zná, se toho ujme. Zazvoní, Sára otevře a Kohn praví: Sáro, tak Roubíček nepříjde jen tak hned domů... Sára ho přeruší: Že von zase sedí v hospodě a prohrává v kartách? Aby ho čert vzal! Ale Sáro, zrovna to se právě stalo, trefil ho šlak, leží tam na podlaze a je po smrti.

4/ Sáře to jde oznámit Karpeles, který ji nezná. Zazvoní a ptá se: Bydlí zde vdova Roubíčková? Sára se brání: Jaká vdova? Já jsem Frau Roubíček, můj manžel je majitel ... Vsadíme se?

Zaznamenal Michael K.

(recept na velmi rychlý dort v minulém čísle byl taky ode mne)

Česká diakritika pro Apple Macintosh:

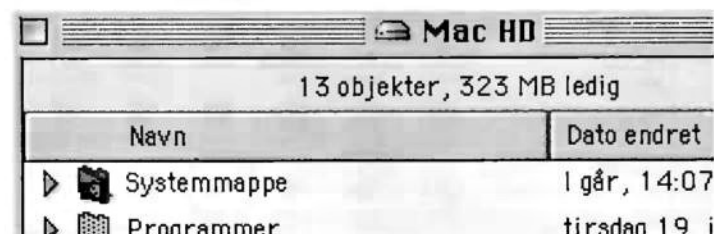
Mac koupený v Norsku s vámi s největší pravděpodobností komunikuje norský, je však schopen se kamarádit s většinou světových jazyků.

Zde se budeme zabývat pouze přepínáním jazyků pro samotné psaní jiných než norských dokumentů. (Systémové přepínání je příp. další kapitola.)

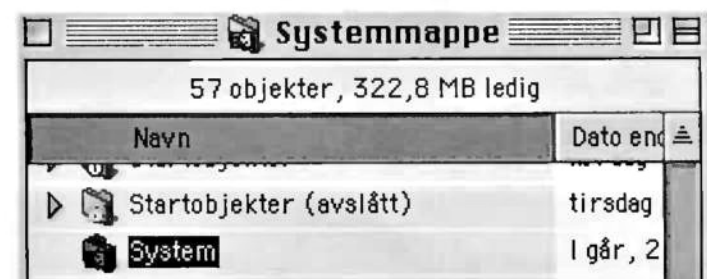
Co potřebujeme:

- 1: Český *tastaturlayout* (leží ve složce *Tilleggsinstallering* na systémovém CD, které laskavý čtenář obdržel společně s nově zakoupeným počítačem nebo jej lze stáhnout z www.apple.com – či ještě jednodušeji: poslat žádost na: radek.abraxas@online.no)
- 2: CE (– znamená Central European) fonty/písma. (Základní systémové fonty lze stáhnout z www.apple.com, www.adobe.com – nebo ještě jednodušeji: poslat žádost na: radek.abraxas@online.no)

Instalace českého *tastaturlayout*:

Dokument se (světe div se) jmenuje Czech. Stačí jej položit na ikonu Systémové složky (Systemmappe) a Mac jej automaticky uloží do složky System. (Lze rovněž nainstalovat/zkopírovat manuálně přímo do této složky.)

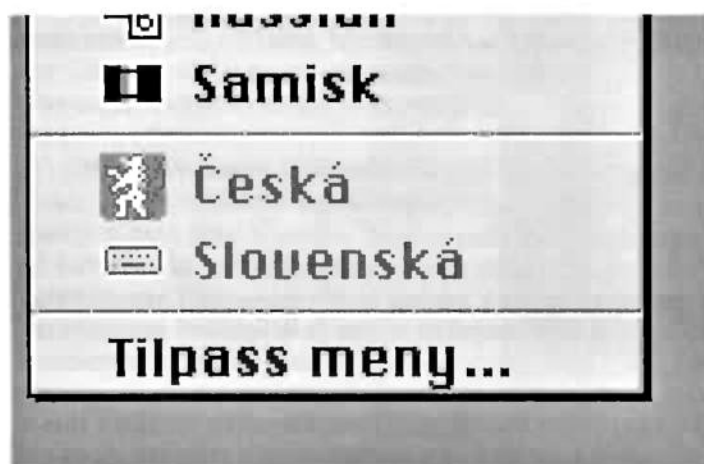

Restartovat!

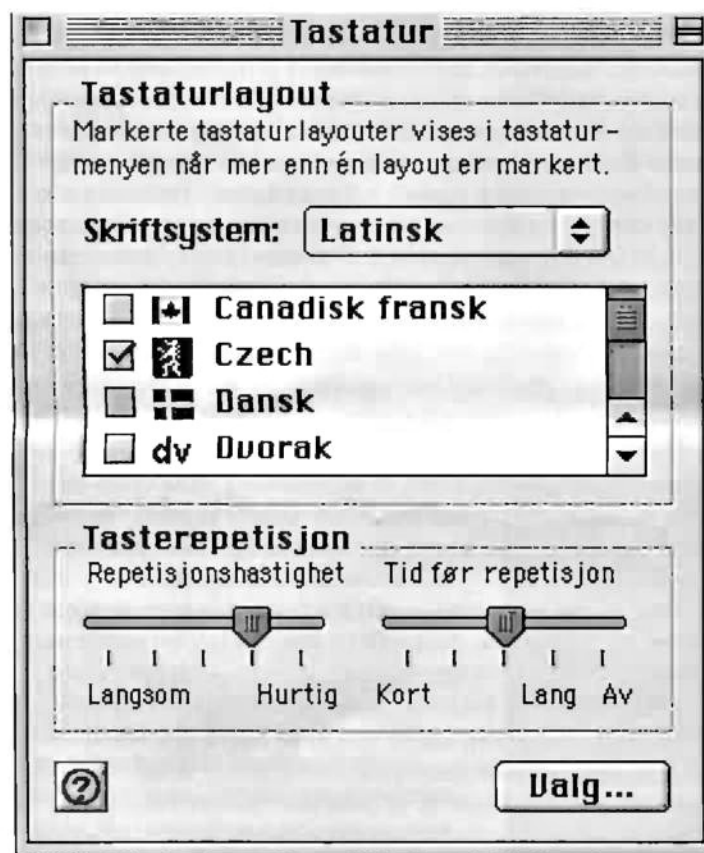
Po restartu stačí vpravo na horní liště zvolit příslušný jazyk:

Pokud se čeština neukazuje, musíme jít níže do *Tilpass meny*, a odháčkovat češtinu:

(Otevřený kontrolní panel *Tilpass meny* – *Tastatur*.)

Nu – a vot éto vsjo!

K celé proceduře není třeba vyššího IQ než řekněme 30–40, autor článku je toho příkladem.

Pokud je uživatel při psaní líný přepínat *tastaturlayout* pomocí myši, je možno přidělit této akci téměř libovolný *hot key* (vážená paní Olgo – jak je to česky?).

CE-fonty jsou většinou ve formátu PostScript (PS) nebo TrueType (TT) – a to znamená, (pokud používáte Apple nebo Adobe *driver* – zdarma na výše zmíněných *www*) že to, co vidíte na obrazovce, připojená tiskárna vytiskne bez řeči a protestů naprosto stejně.

Radek Doupovec

PS: Platfomy Unix či Linux na požádání

Kodedova kanoe [pokračování]

Čas oponou zase malinko šklubnul a já tu jsem s další kapitolou tajuplného příběhu o putování české kanoe slalomky jménem Harýk. Pokud jste zapomněli: Kodedovi kanoe v Göteborgu uplavala a Jirka Vrána v Oslofjordu kanoi našel, ale že je to ta samá ještě nevíme.

Tak tedy: Fanek Doupňák rozespale mžourá na ten malé bílé velrybě se podobající předmět který Vrána zatáhl do chaty a neví co si má myslet, což se mu často nestává. Ale rychle se rozkouká a za chvíli už jim kanoe připadá jako dar nebes a moře. Žádné jméno majitele na plavidle nenajdou, ale najdou dvě prkénka použitelná jako pádla. Tady to zkrátím: Po několika dnech radostného skotačení s kanoi připádlují k radnici v Oslo, kanoi donesou domů k Fankovi a hodí na střechu kůlny na dvoře. Tam v ní několik let bydlí střídavě kočky a holubi. Asi by tam ležela dodnes, nebýt toho, že obyvatele domu posedla jednoho dne touha udělat si to na dvoře *hyggelig* až *koselig* (navrhují překládat jako «pohoda k pokousání»). Hlavně se rozhodli zbourat kůlnu. Co teď sakra s tou kanoi, přemýšlel Fanek Doupňák nahlas, právě když u něj byli na návštěvě manželé Anka a Ríša Konipáskovi. No od tý kanoe ti rádi pomůžeme, zvolali Konipáskovi radostně, protože si zrovna koupili chatu u jezera ve Värmlandu a nějaké plavidlo potřebovali. A když Anka zjistila, že kanoe je česká slalomka stejného typu, v jaké kdysi sjížděla řeky s kamarádkou Rebarborou Nestýskalovou, tak byla ruka v rukávě, noha v nohavici, vrabec v hrsti, prase v zítě, pes v boudě, dámské kalhotky v trní, víc jadrných českých rčení mě nenapadá a zanedlouho byli taky Konipáskovi v kanoi na jezere. (Jak si ti bystřejší z vás už dávno všimli, snažím se do této historky zatáhnout pod zkomolenými jmény co nejvíc krajanů, takže mi teď dovolu malou elegantní odbočku s hlavním příběhem nesouvisející: Konipáskovi nebyli zdaleka první krajané, kteří si opatřili chatu ve Švédsku. Před nimi to byl virtuozní, světově uznávaný odborník na březové dřevo Luboš Kudrna, který si koupil chatu s kusem lesa. Hned tam začal kácet, aby měl kde sázet, zatímco jeho žena Běla se nepřetržitě modlila, aby na něj některý ten strom nepadl. A několik let po Konipáskových si také extrémně pohostinná rodina Freičajtágových opatřila pastoušku u jezírka ve Värmlandu. Zlé exilové jazyky o nich o všech tvrdily, že si chaty koupili, protože je tam krásná příroda a levnější kořalka, ale v případě Kudrnových a Konipáskových to není pravda. Konec odbočky.)

Teď si představte takovouhle shodu šťastných náhod: Ve Värmlandu je spousta jezer, na jednom z nich pěkný ostrůvek, a tam mnoho let trávili dovolenou primitivním, zálesáckým způsobem tři české rodiny usazené ve Švédsku. Dlouhých z Uppsaly, Širokých z Borlsu a Bystrozrakých z Göteborgu. Manželé Konipáskovi je jednou pádlovali navštívit, a byl to právě pan Bystrozraký kdo nadšeně zvolal, když je spatřil: Ale to je přece Harýk! Kodedův Harýk!

Co, kdo, kde? My jsme Konipáskovi! volali Anka a Ríša. Když kanoi vytáhli na břeh tak jim to pan Bystrozraký vysvětlil: Takhle ji vobratte a podívejte se na ten flek tady vodsaď a máte hotovýho Tomíka Harýka Masarýka, fousy, brejličky, všechno. Kodedovi uplavál asi před pěti lety.

No tak to se s tím Kodeda už jistě smířil, hlavně mu nic neříkejte, shrnul problém Ríša.

Anka a Ríša postupně během několika dalších let zjistili, že jim to společné pádlování moc nejde. Ríša totiž nedbal o správné zalamování ani o to, jestli Harýk jede rovně anebo cikcak. Anka ráda pádlovala přímočaře, od někud někam, a taky aby se tam dojelo, když se pro to člověk rozhodl. Ríša spíš

koukal kde co lítá a představě pevných cílů se skepticky usmíval. Nerad bych se pouštěl do nebezpečných špekulací, ale při vši skromnosti se domnívám, že tenhle rozdíl ve filosofii pádlování byl skutečnou příčinou jejich pozdějšího rozchodu.

Tady jsem původně chtěl příběh Kodedovy kanoe ukončit vážnou úvahou o významu nostalgicky inspirovaného lidského jednání. Představuji si, že Anka Konipásková kanoi Harýka stále má, a že s kamarádkou Rebarborou Nestýskalovou, která momentálně pracuje na českém velvyslanectví v Oslo, občas Harýka vytáhnou někam na vodu a chvíli spolu pádlují jako před skoro čtyřiceti lety po českých a slovenských řekách. Myslím si totiž, úplně bez legrace nebo ironie, že možnost s odstupem několika desetiletí znovu prožít důležité momenty mládí, že tahle možnost je to nejlepší co si od života můžeme přát, bez ohledu na to kam jsme to mezitím dotáhli.

Opravdu jsem to takhle nevinně a naivně chtěl zaokrouhlit. Ale pozor! Mezitím se mi omylem donesly určité informace, které mi umožňují vymýšlet si o Harýkovi dál, napsat ještě jedno pokračování a dovést to celé do efektního finále.

Příjemné letní pádlování Vám zatím přeje
Michael K.

Legenda o Kočce

Kdž Bůh Otec byl hotov s nebem, zemí, mořem, slunkem, měsícem a hvězdami, zbývaly mu ještě dva dny. Šestý den stvořil veškerá zvířata, od nejmenšího červíčka až po slona. Ale nebyl jaksi ještě docela spokojen. Přál si zvíře, které by bylo dokonalejší než všechna ta ostatní, právě stvořená zvířata.

Tak vzal mrštnost od leoparda, sílu od rysa, klid od medvěda, chytrost a lest od lišky, šikovnost od opice, půvab od gazely, od lasičky zvědavost, od lva královskou rozvářnost. Pak ho oblékl do nejjemnější a nejměkčí srsti.

A tak vzniklo nové nádherné, neodolatelné zvířátko. Bůh mu dal ouška, která se točí za tím nejslabším zvukem, ocas, který prozrazuje každou změnu jeho nálady, tlapky tak měkounké, že jeho kroky jsou neslyšné, ale v nich jsou schované ty nejostřejší dráčky. Oči mu Bůh dal velké, šikmé, hluboké jak lesní tůň, do nich vložil nejtemnější temnotu noci, ale také chladnou zeleň moře nebo žlutavé zlato lístku časného jara. Nakonec do nich stříknul drobounké jiskřičky slunečního třpytu.

Pak dal zvířátku různé zvuky: vrkání holuba, jemné mňoukání, ale také výhružné vrčení lva.

Když byl Bůh Otec hotov a prohlížel si své dílo v podobě tohoto nového zvířátka, stín bolesti přelétl jeho tvář a téměř neslyšitelný zvuk unikl jeho rtům.

A takto zahovořil ke kočičce: - Milé stvořeníčko, vidím do Tvé budoucnosti. Jsi bytost, která se nikomu nepodrobí, volnost a nezávislost je Tvá povaha. Despotové Tě budou nenávidět a pronásledovat, svobodomyslní milovat a ochraňovat. Budeš uctíváno jako božstvo, celé národy se Ti budou klanět. Budeš ale také trýzněna a upalována na hranici těmi, kdož Tě budou prohlašovat za nástroj ďábla. Tvé děti budou nejkrásnější ze všech zvířecích dětí, a to bude často jejich neštěstím.

Ted' jdi, příteli, a začni žít svůj život mezi lidmi.

A Kočka vyšla, aby dobyla světa...

Z norštiny volně přeložila OP

Příhoda z vedlejší kapsy – poněkud burleskní

V tom čvaňhání o svém pobytu v italské nemocnici jsem nakonec vynechal jednu delší stať. Jednak proto, že neměla přímý vztah k líčeným událostem, jednak proto – a to byl hlavní důvod – se mi zdálo, že se pohybuji na hranici pornografie.

Nedávno jsem se hrabal v tom svém papírovém chaosu, znovu přeběhl ty dotyčné poznámky a přišel na docela jiné myšlenky. Arnulf Øverland píše někde: člověk, který nezměnil nikdy názor, není tvor živoucí, ale pomník ze žuly. Zkrátka a dobře, dospěl jsem k názoru, že to s pornografií nemá vůbec nic společného, naopak je to óda. Je to nadšený hold zdravému libidu, té, tehdy ještě ne tak zdegenerované bílé rasy. Ale posuďte sami.

Velikej Talián zkropil malou konvičkou mé pohlaví a já se díval na tu bídu, na tu hromádku neštěstí. Hluboký žal projel mým osudím a já se raději na křídlech své bujné fantasmie odebral do jiné doby a v jinou krajinu. Červen 1941 byl ten čas a Hradec Králové se jmenovalo to místo.

Dva roky jsem zbožňoval a miloval jednu dívku v ročníku mladším. Každý den jsem ji sledoval z povzdálí, ale bál jsem se ji oslovit. Vzdychal a trápil se. Utrpení mladého Werthera byla nevinná selanka proti mukám mladého pana Josefa. Až jednou – konstelace hvězd tomu zřejmě přála – natrefil jsem ji samotnou. Moc jsem tenkrát rudnul a koktal, ale její reakce byla nadevší pochybnost velmi povzbuzující a už příští den navečer jsme se procházeli v Jiráskových sadech, za ruce se držíce. Pondělí, bylo to pět dní po maturitě a dva dny po vpádu Germánů do matičky Rosije, jsme šli městem, abychom si lodičkou vyjeli po řece Labi. Vedle té zteplilé dívky klusal mladý hřebeček z Kněžiček, najednou plný sebevědomí, v hlavě spoustu myšlenek a plánů. Já to světu ukážu! Nejdřív asi setru fotra, kterej až moc často končil otcovský dialog slovy: Kuš ty šňupko, tomu ty nerozumíš. Svět se chvěl ve svých základech, bojoval o svou existenci a já si tady koulel tu svou osobní kuličku hnoje! Inu blbost a egoismus je krásné privilegium mládí.

V ruce jsem měl plátěnej pytlík a vněm dva krajíce chleba se škvarkama a flašku sodovky. Držel jsem jej trochu nepřírozeně těsně před břichem a mimojdoucí na mne se zájmem civěli. Na nábřeží u pana Suchánka jsem najal šinágl na celý den. Vstoupili jsme do něj, Zdena usedla na zádi a já k veslům proti ní. Ještě dnes ji vidím jasně před sebou, každý detail – měla na sobě blůzu s výstřihem na tu dobu dost odvážným a pod ní se rýsovaly dva dokonale formované citronky, krátké kalhoty ze kterých decentně, jen tak malinko vyčuhovaly světle modré kalhotky. Sluníčko jávalo nad půvabným přechodem mezi herbáviem a mladistvým opáleným stehnem. Voči jsem nemoh odtrhnout od té subtilní krásy! Mluveno s Hrabalem, mravenčí po mně lezli, ALE JAK! Sám jsem byl také v krátkých trenýrkách, ušitých z černého klotu a pod nima nic, zhola nic a to byla velká chyba. Tam měl bejt pás cudnosti a to nejmíň železnej! Utěšoval jsem se, že olympijským veslováním toho jistýho nakonec nějak uondám. Vopřel jsem se tedy do vesel. Plavili jsme se proti proudu, řeka tam teče dosti bystře, kilometry ubíhaly, ráz krajiny se měnil. Měl jsem dojem, že už jsme někde v podhůří Krkonoš a furt se vesluje, bohužel status quo byl na chlup stejnej. Tady se musí stát něco resolutního! I zvolal jsem bujaře: Zdeno, ženo mých snů, chop se vesel, já vyzkoumám stav vody. K tomu stačilo strčit tam dva prsty, ale to já zas ne, já všechno složitě a důkladně a to hlavně tehdy, když se to rýmuje s ostatními úmysly. Skočil jsem do řeky. Po hlavě, ne sice zrovna elegantně, ale voda nebyla nikdy můj

důvěrný živel. Chvilku jsem ji šlapal jak stará čuba, kraulovat jsem se pořádně nikdy nenaučil, ale přece jenom jsem několikrát obkroužil na ouško lodičku a nakonec se položil na záda a díval se s velkým zalíbením na tu krásnou holku – no když už děvče není pohledné v osmnácti, tak snad nikdy. Přestala veslovat, dívala se na mne se soustředěným zájmem, v obličejí jí pohrával ten záhadný úsměv české Mony Lisy. Já se na sebe taky kouk a pro Kristapána!...to bidlo, obtočený černým fábo-rem se vzpínalo k nebi, to byla hotová pozdní gotika, to byl Matterhorn v miniatuře. A před očima mi vyvstal rozjívěný ksicht Vency Hrubýho, o dva roky staršího kamaráda ze školních škamen, jehož zamilovaným tématem, které rozvínoval v mnoha variacích bylo: Hochové, když já přídu u nás do hospody a bouchnu tím svým kladivákem vo stůl, tak sklenice zpívají jak Loretánské zvonky a tácky tancují třásáka. Ale co já tady budu něčím mlátit do Labe. Copak jsem řákej bobr? Tak jsem se podkoup a vylez znovu do lodičky. Na levém břehu rostly staré olše a za nima byla posečená louka s kupka-ma sena. Stříbrný vítr vál mírně po loukách hradeckých a měl by tu být tu Fráňa Šrámek, aby vyzpíval poesii a krásu toho letního odpoledne. Leželi jsme v tom vonném seně a byli na pokraji ráje. Všimněte si, jak přesně se vyjadřuju: ne uprostřed, ale na pokraji. Tenkrát to nešlo tak překotně rychle.

Všechno muselo mít svůj čas, všechno muselo uzrát, to se ví, někdy to přežrálo, tak nějak to zkyslo a to pak stálo za hovno.

Padesát let později slavil náš ústav stoleté výročí svého založení. Večer jsem seděl se Zdenou a Elsou v jednom hotelu, jméno jsem zapomněl, takový divný ruský, nálada byla znamenitá, ženský si dobře rozuměly, nostalgie visela ve vzduchu, ale bez té ufnukané stařecké melancholie. Zdena se ke mně naklání: Hochu milý, vdávala jsem se v pětadvaceti, velká sláva, celé městečko na nohou, starosta Sokola vyváděl jedinou dceru, jediné dítě, kráčela jsem v bílém špalírem dorostenek a to právem, neb jsem vcházela do stavu manželského jako panna. To se podívejme - Zdena jako virgo intacta. Ani nevíš, kolik morální síly, kolik sebezapření i kolik fyzických bolestí mě to stálo. Někdy se ptám, stálo to opravdu za to? Otázka věčně aktuální.

Nepamatuju se, co jsem na to tenkrát odpověděl, jestli jsem vůbec něco řekl, ale když se tak dívám na současný stav společnosti... Značná část mladejch má svůj sexuální debut ve 12–13 letech, všechno se potom razantně stupňuje a v 15 letech už jim život nemá co říct. 25% Blindern studentů má potíže s erekcí – fenomén to neuvěřitelný!

Já vím, já vím, nic nového pod sluncem, už Sokrates na rynku v Athénách a Cicero v římském senátě lámali hůl nad omladinou. V Norsku máme 14.000 potratů ročně. Ale národ má veliké štěstí, že naši noví krajané z dálných končin nahrazují to osudové manko. Nevymřeme (nevymřou)!

Konvička je prázdná, samaritánský pán odchází a já jsem tu sám.

Josef Pivokonský

Staročeská
pouť se
vydářila
i letos...,
pokračování
na poslední
straně:

TSJEKKISK-NORSK FORUM: VÝBOR 2001

<i>Marie Hyll</i> Bleikerfaret 100 1387 Asker	domů: 66 90 30 74 fax: 66 90 30 74 práce: 66 98 78 85 (přímo) 66 98 79 00 (ústředna) mobil: 916 46 253 e-mail marie.hyll@spray.no
<i>Michaela Rubášová</i> Berberisveien 33 C 3408 Tranby	domů: 32 85 30 77 práce: 22 47 74 32 mobil: 91 15 08 09 e-mail larub@frisurf.no
<i>Olga Porthheim</i> Betzy Kjelsbergsvei 15 0486 Oslo	domů: 22 15 72 59 fax: 22 15 72 59
<i>Eva Pettersen</i> Parkvn. 77 0254 Oslo	domů: 22 55 78 69 fax: 22 55 98 06 e-mail ri-pe@online.no
<i>Geir Brustad</i> Fredtunvn. 55 1386 Asker	domů: 66 90 43 27 práce: 63 89 73 60 fax: 63 89 76 10 e-mail geir.brustad@ah.enitel.no
<i>Zdenek Šebesta</i> Parallellen 11B 1430 Ås	domů: 64 94 32 19 e-mail zs@c2i.net
<i>Alena Bartoňová</i> Magnus gt. 10 2004 Lillestrøm	domů: 63 81 82 22 mobil: 977 02 945 práce: 63 89 81 52 e-mail: alena.bartonova@nilu.no
<i>Dagmar Michlová</i> Tvetenvn. 249 0675 Oslo	domů: 22 32 08 15 fax: 22 32 08 15
<i>Radek Doupovec</i> Rosendalsvn. 27 B 1166 Oslo	domů/ práce: 22 29 10 70 fax: 22 29 10 74 e-mail radek.abraxas@online.no

Knižní bazar se jako vždy stal jednou z hlavních atrakcí. Objekt zvýšené pozornosti zobrazených osob je samozřejmě: *Kniha* (která je přesně o tom, čeho se pan Pivokoňský – strana 11 – tenkrát nedopustil. Nadstandartní zájem zúčastněných nelze připisovat výše zmíněnému tématu, nýbrž faktu, že vše je barvitě vylíčeno v *nynorsk*.) Dle informací redakce tohoto Věstníku kniha prozatím prodána nebyla – takže vítajte všichni v hojném počtu na Staročeskou pouť v roce příštím. Termín konání bude oznámen později, samozřejmě zavčas!

ISSN 0803-7213

Dette er et tidsskrift for TSJEKKISK-NORSK FORUM

Ansvarlig for dette nummer var Karel Babčický og Radek Doupovec

Foreningens adresse: POSTBOKS 48, 3421 LIERSKOGEN

Medlemskontingent: hovedmedlem kr. 150,-, familiemedlem kr. 100,-

Telefon: 66 98 78 85, telefaks: 66 90 30 74, bankgiro: 6241.06.04650

